

Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger mfl. for 2024, kapittel 671, post 61

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fastsatte retningslinjene den 23.01.2024 etter § 8 i reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i bestemmelser om statlig økonomistyring. Retningslinjene gjelder fra datoen de ble fastsatt.

IMDi forvalter tilskuddsordningen.

1. Mål for ordningen

Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger mfl. (heretter omtalt som særskilt tilskudd) skal bidra til at enslige mindreårige flyktninger så raskt som mulig bosettes i gode bo- og omsorgstilbud tilpasset behovet til den enkelte og lokale forhold.

Tilskuddet skal bidra til at kommunene kan gi gode bo- og omsorgstilbud til andre grupper barn som er i målgruppen for ordningen. Kommunene har ansvar for valg av bosettings-, kvalifiserings- og integreringstiltak innenfor rammen av gjeldende lover og regelverk.

1.1 Målgruppe for ordningen

«Enslige mindreårige» er en fellesbetegnelse på alle barn og unge under 18 år, med annet statsborgerskap enn norsk, som kommer til landet Norge uten foreldre eller andre voksne med foreldreansvar i landet. Dette inkluderer enslige mindreårige med følgeperson (enslige mindreårige som kommer til landet i følge med andre voksne som ikke er foreldrene/foresatte deres).

Målgrupper for tilskuddsordningen er

A)

- enslige mindreårige flyktninger som har fått beskyttelse med flyktningstatus (asyl) i Norge
- enslige mindreårige som har fått oppholdstillatelse på humanitært grunnlag (asyl)
- enslige mindreårige som har fått kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon
- enslige mindreårige overføringsflyktninger

Et vilkår for å høre til i gruppe A er at oppholdstillatelsen disse gruppene har fått, må kunne gi permanent oppholdstillatelse og kunne fornyes. Dette vilkåret gjelder ikke for personer med kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon.

B)

- enslige mindreårige flyktninger som har fått en fornybar, begrenset oppholdstillatelse mens de venter på å få dokumentert identitet på grunnlag av søknad om asyl, og som blir bosatt etter avtale mellom kommunen og IMDi.

Oppholdstillatelsen for denne gruppen danner ikke grunnlag for permanent opphold og/eller familieinnvandring.

C)

- andre kategorier utenlandske barn som oppholder seg i Norge uten foreldre eller andre foresatte. Se punkt 2.1.2 under for nærmere omtale.
- barn som har kommet til Norge med foreldrene sine eller andre med foreldreansvar, der det blir gjort vedtak om omsorgsovertakelse mens barnet oppholder seg i asylmottak

Personer i disse målgruppene som er gift eller har eller skal ha barn, regnes også som enslige mindreårige.

2. Tilskuddsmottaker og tildelingskriterier

Kommuner som bosetter personer i målgruppen for særskilt tilskudd, får tilskudd i tråd med satsene i punkt 3 under.

For at kommunene skal få utbetalt særskilt tilskudd, må de gjennomføre aktiviteter eller tiltak som har som formål å medvirke til at målene for ordningen blir nådd.

Det særskilte tilskuddet blir utbetalt uavhengig av hva den enslige mindreårige trenger av oppfølging, tiltak og tilrettelegging i kommunen.

2.1 Tilskudd for ulike kategorier enslige mindreårige

2.1.1 Enslige mindreårige flyktninger

Enslige mindreårige flyktninger utløser tilskuddet først etter at de er bosatt i en kommune. Det særskilte tilskuddet blir utbetalt i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet. Rundskriv 01/2024 beskriver denne ordningen nærmere.

IMDi utbetaler tilskuddet også når personen det gjelder, har fylt 18 år ved bosetting, hvis personen var registrert som enslig mindreårig ved ankomsten til Norge og var under 18 år da oppholdstillatelsen ble innvilget. Enslige mindreårige utløser integreringstilskudd år 1 med sats for enslig mindreårig flyktning.

Enslige mindreårige overføringsflyktninger som fyller 18 før de kommer til Norge, utløser også det særskilte tilskuddet.

2.1.2 Utenlandske barn uten foreldre og andre foresatte

Det særskilte tilskuddet utbetales også når enslige mindreårige utenlandske barn som oppholder seg i Norge uten foreldre eller andre foresatte, blir bosatt. I kategorien utenlandske barn inngår:

- utenlandske barn som blir etterlatt av foreldrene sine eller av foresatte i Norge, der foreldrene eller de foresatte oppholder seg på et ukjent sted
- utenlandske barn som blir alene etter foreldrenes eller foresattes død
- barn som er antatt ofre for menneskehandel eller har vært utsatt for menneskehandel
- barn som får oppholdstillatelse i Norge, mens foreldrene eller de foresatte ikke får oppholdstillatelse

Begge disse gruppene (2.1.1 og 2.1.2) kan også utløse tilskudd før bosetting, kommunen må søke årlig. Dette gjelder bare dersom de ikke er i målgruppen for UDIs tilskuddsordninger. Dette gjelder så lenge utenlandske barn uten foreldre og andre foresatte oppholder seg i kommunen, og forholdene som danner grunnlag for å utløse tilskuddet fremdeles er til stede.

I tilfeller der barn blir bosatt med foreldre, og hvor familiesituasjonen endrer seg etter bosettingstidspunktet, kvalifiserer ikke kommunen til å motta særskilt tilskudd.

2.1.3 Omsorgsovertakelse av barn i asylmottak

Når barneverntjenesten overtar omsorgen for barn som oppholder seg i asylmottak i Norge, sammen med foreldre eller andre med foreldreansvar, vil barnet utløse særskilt tilskudd etter at barnet har blitt bosatt i en kommune etter omsorgsovertakelsen.

Kommunene må søke om det særskilte tilskuddet årlig. Dette gjelder så lenge barnet oppholder seg i kommunen og forholdene som danner grunnlag for å utløse tilskuddet fremdeles er til stede. Skjer det endringer som fører til at tilskuddet skal stoppes eller gå til en annen kommune, har kommunen plikt til å melde dette til IMDi.

3. Dette får kommunene i tilskudd

Alle kommuner som bosetter enslige mindreårige, får tilskudd etter den samme sats.

Stortinget har fastsatt disse tilskuddssatsene for 2024:

- 1 194 800 kroner for yngre barn til og med året barnet fyller 16 år (høy sats)
- 753 500 kroner fra og med året barnet fyller 17 år (lav sats).

Tilskuddet utbetales til og med året personen fyller 20 år.

3.1 Særskilt tilskudd i bosettingsåret (år 1)

Det første året beregnes tilskuddet fra og med den måneden den enslige mindreårige blir bosatt. Tabellen under viser satsene over år 1 fordelt etter bosettingsmåned:

Måned	Høy sats	Lav sats
Januar	1 194 800 kroner	753 500 kroner
Februar	1 095 233 kroner	690 708 kroner
Mars	995 667 kroner	627 917 kroner
April	869 100 kroner	565 125 kroner
Mai	796 533 kroner	502 333 kroner
Juni	696 967 kroner	439 542 kroner
Juli	597 400 kroner	376 750 kroner
August	497 833 kroner	313 958 kroner
September	398 267 kroner	251 167 kroner
Oktober	298 700 kroner	188 375 kroner
November	199 133 kroner	125 853 kroner
Desember	99 567 kroner	62 792 kroner

3.2 Særskilt tilskudd i årene etter

Særskilt tilskudd for enslige mindreårige utbetales i fire terminer hvert år. Utbetalingstidspunktene er i midten av april, i midten av juni, i midten av oktober og i midten av desember. Alle kommuner finner oppdaterte utbetalingsgrunnlag i portalen IMDi Tilskudd (se IMDi sine nettsider for tilgang og pålogging).

Tilskuddssatsene for påfølgende år er som for år 1:

- 1 194 800 kroner til og med det året barnet fyller 16 år
- 753 500 kroner fra og med det året barnet fyller 17 år

IMDi utbetaler tilskuddet basert på registrert dato for bosetting i IMDinett (grunnlag fra Datasystem for utlendings- og flyktningsaker (DUF)) og registrert adresse i folkeregisteret. IMDinett/DUF viser hvem som er registrert bosatt hvert år, mens folkeregisteret gir en oversikt over hvor disse personene er registrert bosatt.

For at særskilt tilskudd for enslige mindreårige skal bli utbetalt til rett kommune, må personen melde flytting til folkeregisteret (via skattekontoret). Det er kommunen der personen er registrert bosatt, som får utbetalt særskilt tilskudd for enslige mindreårige. Nytt fra 2022 er at IMDi utbetaler tilskuddet til kommunen der personen er registrert bosatt ifølge folkeregisteret, jf. punkt 3.2.2.

Folkeregisteret benytter både flyttedato og registreringsdato. Det kan derfor hende at en person har flyttet i 2023, men at flyttingen først blir registrert i 2024. I slike tilfeller blir tilskuddsutbetalingen korrigert ved neste terminutbetaling.

Hvis en person har flyttet til en annen kommune, er hovedregelen at det ikke er nødvendig å melde fra til IMDi om dette. Blir kommunen likevel oppmerksom på tilskuddsutbetalingen ikke er korrigert for en person med registrert flyttedato i folkeregisteret, ber vi om at kommunen informerer IMDi via endringsforespørsel i IMDi Tilskudd.

Dersom bosettingskommunen gjør vedtak etter barnevernsloven om plassering i et omsorgstiltak i en annen kommune, gjelder regelen i punkt 3.2.1 for utbetaling av særskilt tilskudd fra og med året etter bosetting.

3.2.1 Særskilt tilskudd til en annen kommune enn bostedskommunen eller oppholdskommunen

Barnevernstjenesten kan i noen tilfeller gjøre vedtak om plassering i barnevernsinstitusjon eller fosterhjem etter barnevernsloven i en annen kommune enn der barnet ble bosatt. Dersom en annen kommune enn bostedskommunen har omsorgen og bærer utgiftene knyttet til omsorgstiltaket, har den kommunen som har omsorgsansvaret krav på å få hele tilskuddet. Dette gjelder også integreringstilskuddet.

I slike situasjoner må:

- bosettingskommunen informere IMDi om hvilken kommune som har kostnadene, og den automatiske utbetalingen av tilskuddene til bostedskommunen stoppes
- kommunene det gjelder inngå en skriftlig avtale om hvilken kommune som har kostnadene og skal motta tilskuddet
- kommunen som har kostnadene må hvert år søke IMDi om tilskuddet og legge ved en kopi av avtalen mellom kommunene
- kommunen som mottar tilskuddet informere IMDi om forhold som påvirker tilskuddsutbetalingen

Er tilskuddene allerede utbetalt til bostedskommunen, kan kommunen som har omsorgen og kostnadene kreve å få hele tilskuddet overført.

Kommunen kan sende inn avtalen via endringsmelding i IMDi Tilskudd dersom saken er aktiv, eller via digital post til IMDi i de tilfeller hvor saken er lukket.

3.2.2 Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting

Dersom en person i målgruppen flytter mellom kommuner i tilskuddsåret, må personen melde fra om flyttingen til folkeregisteret. Personer er pliktige til å melde adresseendringen innen åtte dager etter flytting, jf. folkeregisterloven § 6-1.

Ved flytting utbetaler IMDi tilskuddet til fraflyttingskommunen ut inneværende og påfølgende måned. Deretter er det tilflyttingskommunen som får tilskuddet. Det er registreringsdatoen i folkeregisteret som legger føringer for beregning av tilskuddsdelingen (inneværende måned).

3.2.3 Tvist om deling av tilskudd ved flytting

Tilflyttingskommunen har i perioden det utbetales særskilt tilskudd, bare ansvar for å yte sosiale tjenester til den som flytter dit hvis flyttingen er eksplisitt avtalt med fraflyttingskommunen og bosettingskommunen (eller det er åpenbart urimelig å avslå søknaden), jf. sosialtjenesteloven.

Hvis flyttingen ikke er avtalt, kan Nav-kontoret i tilflyttingskommunen avslå søknader om tjenester med henvisning til at det er bosettingskommunens ansvar, med mindre dette åpenbart er urimelig. Det kan for eksempel være åpenbart urimelig å henvise til bosettingskommunen hvis personen det gjelder, har nær familie i tilflyttingskommunen eller er offer for tvangsekteskap. Det samme gjelder hvis personen er selvforsørgende i tilflyttingskommunen, men søker økonomisk stønad i en nødssituasjon, eller hvis personen trenger hjelp etter å ha vært selvforsørget i noe tid.

Hvis det oppstår tvist om deling av tilskudd mellom kommuner, er det IMDi som avgjør tvistene. Ved uenighet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune om hvilken kommune som er ansvarlig for introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og økonomisk sosialhjelp etter sosialtjenesteloven, er det Statsforvalteren som avgjør hvilken kommune som har ansvaret. IMDi legger da avgjørelsen til grunn for deling av tilskuddet.

3.2.4 Tilskudd ved dødsfall, tilbakevending til opprinnelseslandet eller reise fra Norge av andre grunner

Kommunen skal melde fra til IMDi (endringsmelding i IMDi Tilskudd) dersom de blir kjent med at personer som utløser særskilt tilskudd, ikke lever lenger eller har forlatt landet. Da kan IMDi stoppe den automatiske utbetalingen av tilskudd. Kommunen må også informere folkeregisteret når de har kjennskap til utvandring eller dødsfall. Tilskuddet blir utbetalt til kommunen de tre påfølgende månedene.

3.2.5 Tilskudd når foreldre eller foresatte ankommer Norge

Kommuner som mottar særskilt tilskudd, plikter å melde fra dersom barnets foreldre eller foresatte har blitt bosatt sammen med barnet. Da kan IMDi stoppe den automatiske utbetalingen. Særskilt tilskudd utbetales til og med de tre påfølgende månedene etter at barnets foreldre eller foresatte har blitt bosatt sammen med barnet.

4. Slik får kommunen tilskudd

Mesteparten av forvaltningen er digitalisert, men noe må kommunene fremdeles søke om:

- Kommunene trenger ikke å søke om tilskudd for personer i målgruppen som er bosatt etter 1. januar 2021, siden utbetalingen skjer automatisk.
- For utbetaling av tilskudd for barn før bosetting (omtalt i punkt 2.1.2 og 2.1.3), må kommunen søke hvert år. Søknad fremmes via digital post.
- For utbetaling av tilskudd for personer det ikke tidligere er utbetalt tilskudd for som er bosatt i 2020 eller tidligere.

4.1 Særskilt tilskudd år 1 og etterfølgende år

Kommunene får tilgang til oppdatert oversikt over personer som er registrert bosatt og folkeregistrert i den enkelte kommune ved de fire terminutbetalingene i IMDi Tilskudd.

Integreringstilskudd år 1-5, barnehagetilskudd, eldretilskudd og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige fremkommer i samme utbetalingsgrunnlaget sammen med ekstratilskudd og norsktilskuddene.

For bosatte i 2024 utbetaler IMDi hele tilskuddet for bosettingsåret i terminen som følger etter bosettingsdatoen. Hele tilskuddet vil her si integreringstilskudd år 1, barnehagetilskudd, eldretilskudd og særskilt tilskudd år 1. Integreringstilskudd år 2-5 og særskilt tilskudd enslige mindreårige (påfølgende år) utbetales som 1/4 av årssummen per termin.

Kommunene vil etter hver termin (hvis det ikke er informert om annet tidspunkt) få tilgang til utbetalingsgrunnlaget. Grunnlaget gjelder for hele gjeldende terminen uavhengig av når grunnlaget presenteres. Kommunen må gå gjennom utbetalingsgrunnlagene og sende eventuelle endringsmeldinger i IMDi Tilskudd. Dette kan være informasjon om at en person har reist ut av landet, er død eller er ukjent for kommunen.

Ved søknad om tilskudd for personer bosatt før 01.01.2021 gjøres det via digital post.

5. Utbetaling av tilskudd til kommunen

IMDi utbetaler tilskuddet i henhold til IMDis interninstruks for økonomiforvaltning, og på det tidspunktet IMDi har fastsatt.

Vær oppmerksom på at særskilt tilskudd år 1 er differensiert etter bosettingstid og utbetales til kommunen basert på bosettingsdatoen. Særskilt tilskudd er ikke differensiert fra og med år 2 og blir fra da av som hovedregel utbetalt i fire terminer. Utbetalingstidspunktene er i midten av månedene april, juni, oktober og desember.

6. Oppfølging og kontroll

Kommunene skal ikke legge fram særskilt regnskap og rapport for bruken av særskilt tilskudd.

Et beregningsutvalg der både staten og kommunesektoren er representert, kartlegger årlig kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger.

IMDi og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene blir brukt etter forutsetningen, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd.

7. Foreldelsesfrist

Den alminnelige foreldelsesfristen er tre år regnet fra den dagen da fordringshaveren tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse. For utbetaling av integreringstilskudd, fra det tidspunktet kommunen tidligst har rett til å kreve tilskuddet utbetalt, jf. foreldelsesloven §§ 2 og 3.

8. Klageregler

Avgjørelser om tilskudd etter dette rundskrivet regnes ikke som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 28, jf. forvaltningsloven § 2. Kommunene kan derfor ikke klage, jf. forvaltningsloven §§ 3 første ledd og 28. Ellers gjelder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

En beslutning om å avvise en søknad er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 bokstav b, og kommunene har derfor rett til å klage etter forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker fra mottakeren får vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29. Arbeids- og inkluderingsdepartementet er klageinstans. Selve klagen skal sendes til IMDi.